

1	2	3	4
+	-	-	Високий рівень ЕП не був якісно використаний за період, в результаті чого рівень потенціалу став незадовільним
-	+	+	Низький рівень ЕП не завадив підприємству результативно відпрацювати і покращити своє становище
-	+	-	Низький рівень ЕП не завадив підприємству результативно відпрацювати, але загальне становище залишилось незадовільним
-	-	-	Низький рівень ЕП не дозволив підприємству результативно відпрацювати, тому загальне становище значно не змінилося

Звичайно, це не повний перелік варіантів. Крім того, наведені ситуації можуть мати підваріанти, в яких позитивний (або негативний) кінцевий рівень економічного потенціалу краще (або гірше) початкового рівня. Тобто, залишаючись на прийнятному рівні, потенціал може як покращуватись, так і погіршуватись. Крім того, зміни можуть відбуватись як значні, так і незначні.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Таким чином, розглянутий підхід до сутності фінансового стану підприємства є підставою до вилучення з нього:

- складових категорії економічного потенціалу, що безпосередньо характеризують становище підприємства на певний момент часу;
- складових категорії ефективності діяльності, що надають характеристику якості діяльності підприємства за період.

Проведене теоретичне дослідження підкреслює наявність зв'язку між економічним потенціалом та ефективністю діяльності підприємства, вказує на неоднозначність цього зв'язку і доводить важливість поглиблення його подальшого вивчення.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

- 1 Ковалев, В.В. Финансовый анализ: методы и процедуры. / В.В. Ковалев. - М.: Финансы и статистика, 2001. - 560 с.
- 2 Бачевський, Б. Є. Потенціал і розвиток підприємства : навч. посіб. / Б. Є. Бачевський, І. В. Заблодовська, О. О. Решетняк. - К. : Центр учбової літератури, 2009. - 400 с.
- 3 Краснокутська, Н. С. Потенціал підприємства: формування та оцінка: навч. посіб. / Н. С. Краснокутська. - К. : Центр навчальної літератури, 2005. - 352 с.
- 4 Мец, В.О. Економічний аналіз фінансових результатів та фінансового стану підприємства: навч. посіб. / В.О. Мец. - К.: Вища школа. - 2003.
- 5 Отенко, И. П. Стратегическое управление потенциалом предприятия: монография / И. П. Отенко. - Харьков: ХНЭУ, 2006. - 256 с.
- 6 Экономический анализ: Учебник для вузов / Под ред. Л.Т.Гиляровской. - М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2001. - 527 с.

*Рецензент д.е.н., доцент УкрДАЗТ Калініченко Л.Л.
Експерт редакційної колегії к.е.н., доцент УкрДАЗТ Назаренко І.Л.*

УДК 338.04.001

ВИЗНАЧЕННЯ РІВНЯ РЕСУРСНОГО ПОТЕНЦІАЛУ КЕРОВАНО-ОРГАНІЗАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА

Сластяникова А. І., асистент (УПА)

У статті побудована модель залежності ресурсного потенціалу керовано-організаційного розвитку підприємства машинобудування від коригованих змін чистого прибутку. Визначено, що залежність ресурсного потенціалу керовано-організаційного розвитку підприємств машинобудування від коригованих змін чистого прибутку є досить щільною. Зроблено висновок, що застосування моделювання дасть змогу підприємствам машинобудування при наявності чистого прибутку (збитку) робити поточний прогноз рівня ресурсного потенціалу керовано-організаційного розвитку підприємств, а також ефективніше управляти чистим прибутком.

Ключові слова: *модель, залежність, ресурсний потенціал, керовано-організаційний розвиток, чистий прибуток*

ОПРЕДЕЛЕНИЕ УРОВНЯ РЕСУРСНОГО ПОТЕНЦИАЛА УПРАВЛЯЕМЫХ-ОРГАНИЗАЦИОННОГО РАЗВИТИЯ ПРЕДПРИЯТИЯ

Сластяникова А. И. ассистент (УИПА)

В статье построена модель зависимости ресурсного потенциала управляемо-организационного развития предприятия машиностроения от корректируемых изменений чистой прибыли. Определено, что зависимость ресурсного потенциала управляемо-организационного развития предприятия машиностроения от корректируемых изменений чистой прибыли довольно тесной. Сделан вывод, что применение моделирования позволит предприятиям машиностроения при наличии чистой прибыли (убытка) производить текущий прогноз уровня ресурсного потенциала управляемо-организационного развития предприятий, а также эффективно управлять чистой прибылью.

Ключевые слова: модель, зависимость, ресурсный потенциал, управляемо - организационное развитие, чистая прибыль.

PRIORITY LEVEL RESOURCE POTENTIAL MANAGED ORGANIZATIONAL DEVELOPMENT OF ENTERPRISE

Slastyanykova A. I., assistant (UIPA)

The article is based model depending manageable resource potential and organizational development of enterprise engineering Adjusted net income changes. Determined that the dependence manageable resource potential and organizational development of enterprise engineering changes Adjusted net income is pretty close. It is concluded that the use of correlation and regression model will allow engineering firms in the presence of net income (loss) to make the current forecast level manageable resource potential and organizational development of enterprises, and better manage net profit. The main task of correlation and regression techniques to analyze the statistical data to identify the mathematical relationship between the studied traits and setting by using the correlation coefficient comparative evaluation of density relationship. It is proved that the main task of correlation and regression techniques to analyze the statistical data to identify the mathematical relationship between the studied traits and setting by using the correlation coefficient comparative evaluation of density relationship. It is noted that for the conducted correlation - regression analysis we can say that the level of resource potential controllable and organizational development engineering enterprises is influenced by various factors. It was established that all the factors that affect the system and determine its behavior, are in the relationship and interdependence. Quantification of interrelated phenomena by using factor and performance indicators.

Keywords: model, dependency, resource potential, controlled, organizational development, and net income.

Постановка проблеми. Неefективне використання існуючого ресурсного потенціалу керовано-організаційного розвитку підприємств машинобудування протягом останнього десятиріччя характеризується постійним зниженням чисельності зайнятих на підприємствах машинобудування, зношенням виробничих фондів, зниження рівня отримання прибутку та ін. Саме тому для невідкладного вирішення низки взаємопов'язаних поточних і перспективних завдань оснащеності основним капіталом, нарощування інвестицій, збільшення чистого прибутку, підвищення якісного рівня продукції, актуальне дослідження теоретичних і практичних питань побудови кореляційно-регресійної моделі залежності ресурсного потенціалу керовано-організаційного розвитку підприємств машинобудування від коригованих змін чистого прибутку.

Аналіз останніх досліджень. Значний вклад у формування рівня потенціалу і ресурсного потенціалу підприємства зробили такі вчені, як Домовленов А.А. [3], Євдєєв Д. В. [4], Калінеску Т. В. [5], Ревуцький А.Д. [8] та ін. Питання прийняття виважених управлінських рішень та їх

моделювання розглядалися в працях Гончарова С. Ю. [2], Карданська Н. Л. [6], Круглов М.І. [7], Сявак М.С. [10] та інші. Дослідженням питання управління керованого й організаційного розвитку займалися: Гончаренко О. М. [1], Сумилин В.А. [9], Хитра О.В. [11] та ін. Високо оцінюючи вклад вчених-економістів у вирішення теоретичних і практичних аспектів формування та забезпечення ресурсного потенціалу керовано-організаційного розвитку підприємств, слід вказати на необхідність подальшого розвитку практичної бази, визначення рівня ресурсного потенціалу керовано-організаційного розвитку підприємств в залежності від коригованих змін чистого прибутку.

Постановка мети. Метою статті є визначення рівня ресурсного потенціалу керовано-організаційного розвитку підприємств в залежності від коригованих змін чистого прибутку.

Виклад основного матеріалу. На сучасному етапі розвитку наукових досліджень ресурсного потенціалу керовано-організаційного розвитку підприємства намітився дуалістичний підхід до визначення його рівнів. Згідно до якого підприємства першого рівня розглядають організацію апарату управління як внутрішньо

нейтральний елемент ресурсного потенціалу, а роль керівника обмежують налагодженням випуску продукції, без огляду на проблеми конкурентоспроможності та задоволення потреб споживачів. Підприємства другого рівня - намагаються зробити виробничий елемент ресурсного потенціалу «зовнішньо нейтральним». Це означає, що ресурсний потенціал керовано-організаційного розвитку підприємства повинен повністю відповідати стандартам, встановленим його основними конкурентами. А якщо керівники підприємства розуміють конкурентні переваги на ринку дещо інакше, ніж їхні основні суперники, та намагаються не обмежуватися тими загальними стандартами виробництва, що чинні в галузі, то ресурсний потенціал підприємства еволюціонує до третього рівня. На таких підприємствах виробнича складова ресурсного потенціалу зазнає сильного впливу з боку складової управління, що сприяє її розвитку та удосконаленню [4-5]. Коли успіх у конкурентній боротьбі стає вже не стільки

функцією виробництва, скільки функцією управління та починає залежати від якості, ефективності управління, організації виробництва, тоді підприємства досягають четвертого рівня свого ресурсного потенціалу й опиняються попереду конкурентів протягом тривалого часу.

Таким чином, функціонування будь-якої соціально-економічної системи здійснюється в умовах складного взаємозв'язку комплексу факторів внутрішнього і зовнішнього порядку. Всі фактори, що впливають на систему та визначають її поведінку, знаходяться в взаємозв'язку і взаємообумовленості. Кількісна характеристика взаємопов'язаних явищ здійснюється за допомогою факторних та результативних показників. Саме тому, щоб ефективно управляти ресурсним потенціалом керовано-організаційного розвитку підприємств машинобудування потрібно розглянути етапи методичного підходу до оцінки (рис. 1).

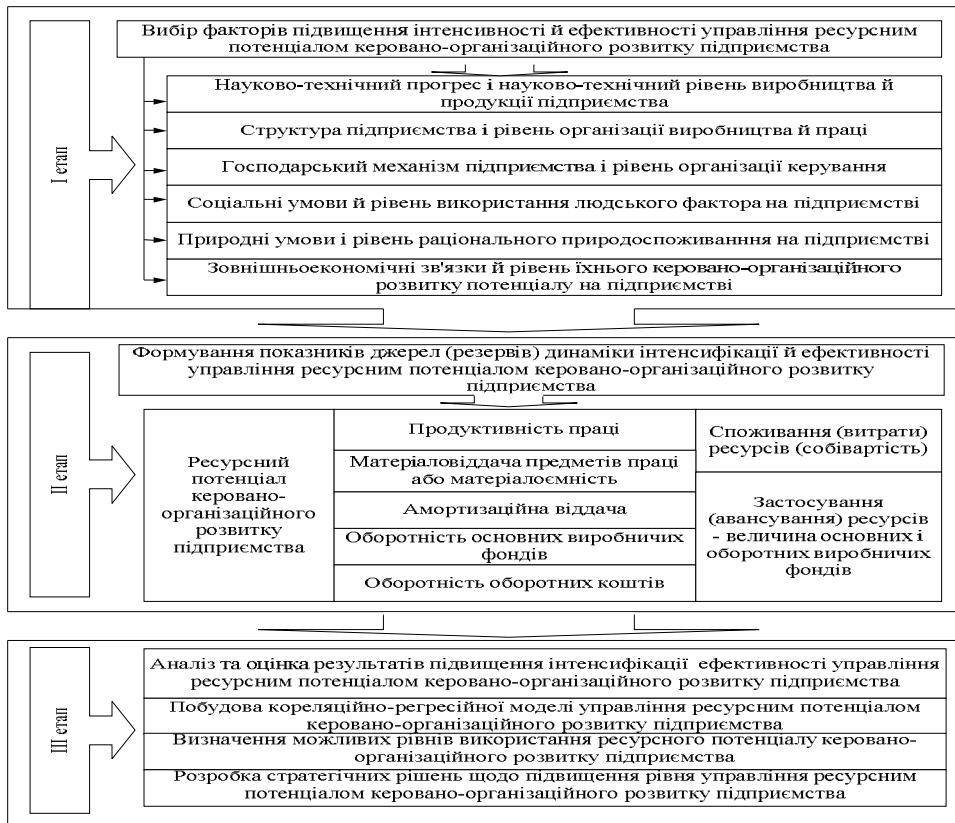

Рис. 1. Методичний підхід до оцінки ресурсного потенціалу керовано-організаційного розвитку підприємства

Як видно з рис. 1, одним з етапів методичного підходу до оцінки ресурсного потенціалу керовано-організаційного розвитку підприємства є використання кореляційно-регресійних методів, основне завдання яких полягає в аналізі статистичних даних для

виявлення математичної залежності між досліджуваними ознаками і встановлення за допомогою коефіцієнта кореляції порівняльної оцінки щільності взаємозв'язку. Коефіцієнт кореляції - це характеристика ступеня взаємозв'язку між двома співзалежними ознаками,

тобто між фактором (x) та результативними показниками (y) [4-5, 8]. Оскільки чистий прибуток є основою економічного та соціального розвитку підприємств машинобудування, то його постійне збільшення – це стає джерело фінансування розвитку виробництва, виплати дивідендів, створення резервних фондів, задоволення

соціальних і матеріальних потреб працівників підприємства, благодійної діяльності й підвищення рівня ефективного управління ресурсним потенціалом керовано-організаційного розвитку підприємств [1-3]. Таким чином, для розрахунків моделі буде використовуватись значення чистого прибутку підприємств машинобудування (рис. 2).

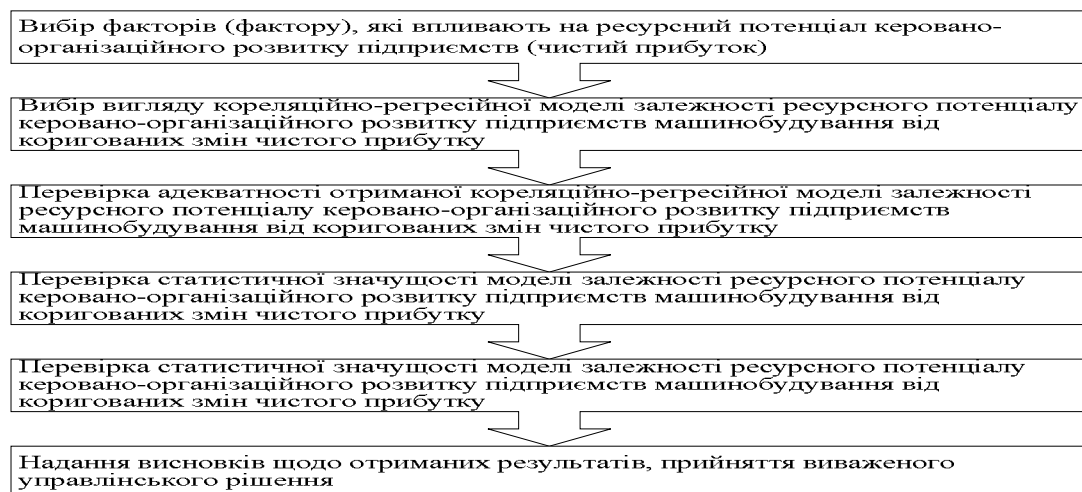

Рис. 2. Етапи побудови кореляційно-регресійної моделі управління ресурсним потенціалом керовано-організаційного розвитку підприємства

Розрахункові дані для проведення ПрАТ «Харківський завод електротехнічного кореляційного аналізу залежності ресурсного обладнання» від коригованих змін чистого потенціалу керовано-організаційного розвитку прибутку наведено в табл. 1.

Таблиця 1

Вихідні дані для проведення кореляційного аналізу залежності ресурсного потенціалу керовано-організаційного розвитку ПрАТ «ХЗЕО» від коригованих змін чистого прибутку

Роки	Ресурсний потенціал, тис. грн. (y)	Чистий прибуток, тис.грн. (x)	$(y - \bar{y})$	$(x - \bar{x})$	$(y - \bar{y}) * (x - \bar{x})$	$(y - \bar{y})^2$	$(x - \bar{x})^2$
2008	13010	15368	-2051	-5793	11881443	4206601	33558849
2009	13430	19388	-1631	-1773	2891763	2660161	3143529
2010	15564	14732	503	-6429	-3233787	253009	41332041
2011	13670	7556	-1391	-13605	18924555	1934881	185096025
2012	19631	48761	4570	27600	126132000	20884900	761760000
Σ	75305	105805	-	-	156595974	29939552	1024890444

Як видно з табл. 1 ресурсний потенціал керовано-організаційного розвитку менший за чистий прибуток, оскільки підприємство чистий прибуток не тільки спрямовує на ресурсний потенціал, а й на інші види потенціалів (маркетинговий, фінансовий, науково-технічний та

ін.), а також інші потреби діяльності.

За формулами 1, 2 здійснимо розрахунок коефіцієнта кореляції та параметрів лінійної моделі на основі даних чистого прибутку підприємств машинобудування:

$$r = \frac{\frac{1}{5} * 156595974}{\sqrt{\frac{1}{5} * 1024890444} * \frac{1}{5} * 29939552} = 0,89 ,$$

$$b = \frac{\frac{1}{5} * 156595974}{\frac{1}{5} * 1024890444} = 0,01528 ,$$

$$a = 15061 - 0,0153 * 21161 = 14737 ,24$$

На підставі розрахованих параметрів лінійної моделі визначимо кореляційно-регресивну модель:

$$y(x) = 14737,24 + 0,0152 * x,$$

де x – чистий прибуток підприємств.

Відповідно до розрахованих даних, коефіцієнт кореляції складає 0,89, тобто залежність ресурсного потенціалу керовано-організаційного розвитку підприємств машинобудування від коригованих змін чистого прибутку є досить тісною. Параметр лінійної моделі $a = 14737,24$, $b = 0,0153$. Отже, при збільшенні чистого прибутку на 1 тис. грн., рівень ресурсного потенціалу керовано-організаційного розвитку ПрАТ «ХЗЕО» буде зростати на 150,28 грн.

Поряд з коефіцієнтом кореляції використовується ще один критерій, за допомогою якого також вимірюється щільність зв'язку між двома або більше показниками та перевіряється адекватність (відповідність) побудованої

регресійної моделі реальній дійсності. Таким критерієм є коефіцієнт детермінації. Коефіцієнт детермінації для рівня ресурсного потенціалу керовано-організаційного розвитку підприємств машинобудування та змін чистого прибутку:

$$R^2 = 0,89^2 = 0,89$$

Отже, розраховані значення коефіцієнту детермінації свідчать про те, що модель залежності двох досліджуваних факторів: рівня ресурсного потенціалу керовано-організаційного розвитку підприємств машинобудування та змін чистого прибутку підприємств машинобудування є адекватною, так як значення даного коефіцієнта наближається до одиниці.

Розрахуємо кореляційно – регресійне рівняння для визначення рівня ресурсного потенціалу керовано-організаційного розвитку ПрАТ «ХЗЕО» з урахуванням даних чистого прибутку.

$$\overline{y}_{2008} = 14737,24 + 0,0152 * 15368 = 14970,83 \text{ тис. грн.}$$

$$\overline{y}_{2009} = 14737,24 + 0,0152 * 19388 = 15031,94 \text{ тис. грн.}$$

$$\overline{y}_{2010} = 14737,24 + 0,0152 * 14732 = 14961,17 \text{ тис. грн.}$$

$$\overline{y}_{2011} = 14737,24 + 0,0152 * 7556 = 14852,09 \text{ тис. грн.}$$

$$\overline{y}_{2012} = 14737,24 + 0,0152 * 48761 = 15478,41 \text{ тис. грн.}$$

Розрахувавши кореляційно – регресійне рівняння можна сказати, що при збільшенні чистого прибутку буде збільшуватись рівень ресурсного потенціалу керовано-організаційного розвитку підприємств машинобудування. А визначений рівень ресурсного потенціалу керовано-організаційного розвитку можна віднести до першого рівня. Однак варто зазначити, що помітні й прогресивні зрушення в діяльності підприємства, які в майбутньому можуть тяжити навіть до третього рівня.

Висновки. Підсумовуючи викладене, слід зазначити, що за проведеним кореляційно – регресійним аналізом можна сказати, що на рівень ресурсного потенціалу керовано-організаційного розвитку підприємств машинобудування впливають різні фактори. В нашому випадку було обрано фактором чистий прибуток. Зробивши

певні розрахунки за формулами та зобразивши залежність між рівнем ресурсного потенціалу керовано-організаційного розвитку підприємств машинобудування та чистим прибутком доведено, що між цими факторами існує тісна прямо-пропорційна залежність. Отже, застосування цієї моделі дасть змогу підприємствам машинобудування при наявності чистого прибутку (збитку) робити поточний прогноз рівня ресурсного потенціалу керовано-організаційного розвитку підприємств машинобудування, а також ефективніше управляти чистим прибутком.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Гончаренко, О. М. Дослідження стійкості розвитку підприємства як економічної системи [Текст] / О. М. Гончаренко // Труды Одесского

политехнического университета. –2009. –№ 1(33) –2(34). –С. 242–246

2. Гончарова С. Ю. Стратегічне управління : навч. посіб. / С. Ю. Гончарова, І. П. Огенько. – Х.: ХНЕУ, 2004. – 163 с. – Бібліогр.: с. 157–159.

3. Домовленов А.А. Ресурсный потенциал экономического роста / А.А. Домовленов. – М. : Путь России; Экономическая литература, 2002. – 568 с.

4. Євдєєв Д. В. Сутність управління потенціалом, його значення в ринкових умовах / Д. В. Євдєєв // Пошук. — 2005. — № 5, травень. — С. 140—143.

5. Калінеску Т. В. Стратегічний потенціал підприємства: формування та розвиток : монографія / [Калінеску Тетяна Василівна, Романовська Юлія Анатоліївна, Кирилов Олег Дмитрович] ; Східноукраїнський національний ун-т ім. Володимира Даля. — Луганськ, 2007. — 272 с.

6. Карданская Н. Л. Принятие управленческих решений / Н. Л. Карданская. – М. : ЮНИТИ, 1999. – 408 с.

7. Круглов М. И. Стратегическое управление компаний : учебник для вузов / М. И. Круглов. – М. : Русская деловая литература, 1998. – 768 с.

8. Ревуцький А.Д. Потенціал і вартість підприємства / А.Д. Ревуцький. – М.: 2004. – 258с.

9. Сумилин В.А. Методика оценки эффективности функционирования организационной структуры управления по составляющим ее элементам. / В.А. Сумилин // Научные труды Донецкого национального технического ун-та. Серия : экономическая. – Донецк: ДонНТУ, 2004. – Вып. 69. – С. 78-85.

10. Сявакко М. С. Економіко-математичне моделювання у прийнятті управлінських рішень / М. С. Сявакко // Економіка АПК. – 2005. – № 3. – С. 13–18.

11. Хитра О.В. Проблеми організаційного розвитку крізь призму синергетики / О.В.Хитра // Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки, 2008. – Т. 2. – С. 188-195.

Рецензент д.е.н., професор УІПА Прохорова В.В.

УДК 65.012.1

ЕТАПИ ЗДІЙСНЕННЯ ПРОЦЕСУ УПРАВЛІННЯ ЗМІНАМИ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Ступіна Ю. Ю., аспірант (УІПА)

Визначено, що діяльність підприємства на ринку постійно зазнає впливу, як зовнішнього, так і внутрішнього середовищ. Для досягнення певних цілей і завдань, які забезпечать прибутковість, виживання та конкурентоспроможність на ринку потрібно ефективно управляти змінами. Досліджено праці вітчизняних та іноземних науковців щодо впровадження етапів управління змінами в порядку, що дозволяє отримати максимальний ефект. Розглянуто фактори ознак змін за рівнем впливу, за середовищем впливу та їх класифікацію. За результатами дослідження з'ясована необхідність впровадження досягнень науковців у практичну діяльність підприємства.

Ключові слова: зміни, управління змінами, зміни за рівнем впливу, макроекономічні зміни, мікроекономічні зміни, зміни за середовищем впливу, зовнішні зміни, внутрішні зміни.

ЭТАПЫ ОСУЩЕСТВЛЕНИЯ ПРОЦЕССА УПРАВЛЕНИЯ ИЗМЕНЕНИЯМИ НА ПРЕДПРИЯТИИ

Ступіна Ю. Ю. аспірант (УІПА)

Определено, что деятельность предприятия на рынке постоянно подвергается воздействию внешних и внутренних сред. Для достижения определенных целей и задач, которые обеспечат доходность, выживание и конкурентоспособность на рынке нужно эффективно управлять изменениями. Исследовано, труда иностранных ученых по внедрению этапов управления изменениями в определенном порядке, позволяет получить максимальный эффект. Рассмотрены факторы влияния и факторы признаков изменений и их классификацию. По результатам исследования выяснена необходимость внедрения научных достижений в практической деятельности предприятия.

Ключевые слова: изменения, управления изменениями, изменения по уровню влияния, макроекономические изменения, микроэкономические изменения, изменения за средой воздействия, внешние изменения, внутренние изменения.